

Otázka: Představivost (druhy, typy, asociační zákony)

Předmět: Společenské vědy

Přidal(a): pavlína

Představivost, druhy, typy, asociační zákony, představivost v období předškolního věku

PŘEDSTAVA

- představa je psychickým procesem, který zobrazuje předmět nebo děj, který v daném okamžiku nepůsobí na naše smysly
- obrazy vyskytující se ve vědomí člověka, stopy dříve vnímaného

1) Vzpomínkové představy (pamětní)

-příliš se od vnímaného neodlišují, vybavíme si je z paměti

-vypavíme si představu předmětů a jevů, při jejich novém vnímání (vstup do stejného kina, dovedeme si představit, co jsme vnímali zrakem i sluchem)

2) Fantazijní představy

-fantazie je obrazotvornost a představivost

- psychický proces, který vytváří obrazy předmětů a jevů v relativně nové podobě
- základem jsou dřívější zkušenosti, vzpomínkové představy, znalost a dovednosti, jsou zaměřeny do minulosti, současnosti, nebo budoucnosti
  - a) minulost – představujeme si historické osobnosti
  - b) současnost – představujeme si potápěče, jak pozoruje vodu
  - c) budoucnost – představa zítřejšího výletu

Perseverační představy

- vtíravé představy (např.: melodie, slyším ji celý den)

DRUHY PŘEDSTAV

1) Paměťové představy

- jedinečné představy – jsou to představy zcela konkrétního jednotlivého předmětu, jevu, osoby, (matka, byt)
- obecné představy – jsou to obrazy předmětů a jevů určitého druhu (pes-má čtyři nohy, ocas, uši, člověk – má hlavu, tělo, ruce, nohy)

2) Fantazijní představy

- rekonstrukční fantazie -na základě slovního popisu nebo grafického či symbolického zobrazení (symbol lásky, smrti)
- konstrukční fantazie (tvořivá) – tvorba nových originálních obrazů, které dosud neexistovaly (módní návrhářka)
  - Bez tvůrčí fantazie není možná výzkumná činnost a posunutí lidstva ve vývoji, uplatňuje se i v běžném životě (oblékání, úprava bytu, zahrady...)

- je třeba si ji pěstovat od dětství
- bdělé snění - vytvoření představ, které se vztahují k našim přáním, které bychom rádi v budoucnu uskutečnili
  - bdělým sněním hledá člověk únik z těžkých situací, přináší mu úlevu a pomáhají najít ztracenou rovnováhu
- sny a spánek - jsou zvláštním druhem fantazijních představ, jsou projevem úmyslné fantazie
  - sny vznikají proto, že se určité okruhy mozkové kůry tzv. STRÁŽNÉ BODY z nějaké příčiny (únava, stres) neutlumí
  - spánek umožňuje pravidelně obnovit funkční pohotovost organismu
  - kolem šesti fází za noc, blíže k večeru - reálnější, dle předcházejících činností, k ránu - více fantazie

TYPY PŘEDSTAVIVOSTI

- lidé se velmi liší ve schopnosti vybavovat si představy co do obsahu zážitků
- tam, kde je schopnost vybavit si určité představy mimořádně výrazná, mluvíme o typu představivosti
- málokterí lidé jsou vyhraněné typy, většina lidí jsou typ smíšený, to znamená, mají všechny 3 typy představivosti
  - **Zrakový typ (vizuální)** - snadno a lépe si vybaví ty představy, které jsou zrakově názorné, co je barevně výrazné (mapy, schémata, nákresy), hlavně malíři, konstruktéři, i EIDETISMUS
  - **Sluchový typ (auditivní)** - snadno a lépe si vybaví ty představy, které jsou sluchově názorné, vyrovnané, pamatují si lépe to, co slyšely (hudebníci, herci)
  - **Pohybový typ (motorický)** - snadno a lépe si vybaví ty představy, kteří jsou pohybově názorné, co sám vykonává (tanečníci) ale i co napsal, namaloval = pohyb

ASOCIAČNÍ ZÁKONY

- představy vznikají zcela náhodně, při jejich vybavení se uplatňují asociační zákony

Primární asociační zákon

- o Zákon dotyku v prostoru a čase - vybavují se nám lépe ty vzpomínky, které jsme zažili na daném místě, v daném čase (návštěva kina = vzpomeneme si na film)
- o Zákon podobnosti a kontrastu - vybavují se lépe představy, které jsou podobné nebo protikladné (stejně vysoký člověk)

Sekundární asociační zákon

- o Zákon novosti - lépe se vybavují čerstvé zážitky
- o Zákon častosti - lépe se vybavují zážitky, které se často opakují
- o zákon živosti - živější věci, které upoutají, se lépe vybavují než bezvýznamné a nudné věci